

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—, Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 94

Sobota, 21. novembra 1936

Leto XI

S. Salengro — nova žrtev fašizma

Francoski notranji minister — prostovoljno v smrt

Francoski notranji minister in župan mesta Lille s. Salengro je dne 18. t. m. šel prostovoljno v smrt. Ko je legel k počitku, je odprl plin; zjutraj so ga našli mrtvega.

S. Salengro je bil prvak socialistične stranke in ljubljenec delavstva v mestu Lille, središču francoske tekstilne industrije.

Reakcija je tega moža sovražila iz dna srca.

Zakaj? S. Salengro je bil notranji minister in je kot tak v sporu med delom in kapitalom stal na strani delavstva, proti izkoriščevalcem. Za časa ogromnega stavkovnega gibanja v Franciji, ko je delavstvo zasedlo tovarne in so kapitalisti zahtevali, da vlada plane z oboroženo silo nad delavstvo ter povzroči strašno krvoprelitje, je s. Salengro ne samo zavrnil vse take zahteve, ampak je vstal kot pobornik za zahteve stavkajočega delavstva. S tem, da je kot minister dopustil zasedbo tovarn, je po mnenju kapitalistov oskrnil svetost nedotakljivosti zasebne lastnine. Za boj zoper takega moža pa je kapitalistom vsako sredstvo dobrodošlo.

Zadnje mesece so fašistični listi, izkoriščajoč tiskovno svobodo, začeli proti njemu grdo obrekovalno kampanjo. Trdili so, da je bil s. Salengro v vojni dezertar in da mož takega kova ne sme sedeti na ministrski stolici. Vsaka druga vlada bi klevetniški kampanji napravila konec z drakoničnimi ukrepi. Blumova vlada pa je na željo oklevetane s. Salengra pozvala posebno častno razsodišče, sestojече iz najvišjih častnikov francoske armade in ga poverila, da preišče slučaj vojaka Salengra, ki je v svetovni vojni, ko je pomagal svojemu težko ranjenemu tovarišu na bojnem polju, padel v nemško vojno ujetništvo. Razsodišče je ugotovilo, da je vsa kampanja grdo obrekovanje moža, ki je storil svojo dolžnost, kot se je o tem prepričalo že vojno sodišče, ki ga je, še ko je bil v nemškem ujetništvu, oprostilo od obtožbe pobege.

Francoski parlament je pred dobrim tednom obračunal s predstavnikmi fašizma v lastnih vrstah na ta način, da je z ogromno večino izglasoval zaupnico vladi in ministru s. Salengru.

Kljub temu pa klevete niso nehale.

Mož plemenitega značaja in poštenja, kakršen je bil s. Salengro, nevajen ogabnih metod boja, ki jih je zmožen biti proti fašizmu in njegovi predstavniki, si je vzel vse to silno k srcu. Živčno razstrojen vsled napornega dela in težkih udarcev v družinskem življenju, je v obupu omagal.

Kdo je bil s. Salengro, najbolje pove poslovljeno pismo, ki ga je pred svojo smrtjo pisal svojemu prijatelju s. Blumu:

»Dragi predsednik in prijatelj, žena mi je umrla pred 18 meseci, srta vsled klevetniške kampanje, ki ji ni prizanašala in radi katere je toliko trpela. Jaz sem se junaško boril, toda ne morem več. Ko niso uspeli s tem, da mi ukradejo mojo čast, naj nosijo vsaj odgovornost za mojo smrt.

Nacisti pregnani iz Madrida

Občudovanja vredna obramba Madrida

Topovi nacionalistov rušijo in ubijajo

Od pretekle sobote, dne 14. t. m. divjajo strašni boji za Madrid. Generali, ki so sprva mislili, da bodo na čelu afriških črncev enostavno vkorakali v mesto, so trčili na žilav odpor junaških branilcev. Hekatombe Marokancev je padlo pred vratmi Madrida. Tisoči so plačali blazno idejo svojih zapovednikov, prodreti v mesto, s smrtjo. Besen od jeze je general Franco ukazal naperiti topove na mesto, iz katerih sedaj že teden dni strelja granate od lahkega do najtežjega kalibra v hiše delavskih okrajev, v palače v središču mesta, v uradna poslopja, zgodovinske spomenike in v prekrasnem stilu zidane — cerkve sv. Karla in sv. Trojice. Kar ne uničijo topovi, skušajo zažgati in razdejati italijanski in nemški tanki z bombami iz zraka.

Patrijotični generali rušijo in zažigajo glavno mesto Španije iz maščevanja, ker je špansko ljudstvo pri volitvah letošnjega leta volilo drugače, kot pa so hoteli oni in klerofašistična reakcija.

Granate, ki treskajo v mesto, zažigalne bombe, ki padajo izpod neba, pa ne rušijo samo zidovja, ampak ubijajo in mesarijo tudi nedolžno prebivalstvo: žene, starčke in otroke. Inozemski listi prinašajo cele serije slik ubitih otrok, zalih ljubljencev svojih staršev, iznakaženih trupel in ranjencev, ki jih vlačijo izpod ruševin in iz gorečih hiš... Matere objokujejo svoje otroke, deca zamaž kličje svojo mrtvo mater, med tem ko oče stoji v prvih vrstah branilcev Madrida, smelo zroč smrti v oči.

Tragedija ljudstva, ki se bori za svobodo, prsa ob prsa, vabi k...

Boji v vseučiliškem delu mesta

Napadalci so se v nedeljo zvečer približali na obronku mesta ležeči vseučiliški četrti. V tem predelu mesta se sedaj vrše silni in krvavi boji za vsako ped zemlje, za vsako stavbo posebej, za vsako okno. Miličniki so tu zajeli več oddelkov Marokancev. V stavbah, kjer se je nedavno tega razlagala učenost, regljajo danes strojne puške, razletavajo granate in bombe.

Po najnovejših poročilih so vladine čete v noči od srede na četrtek 19. t. m. vrgle napadalce iz vseučiliške četrti.

All si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Jaz nisem ne dezertar ne izdajalec. Moja stranka mi je bila vse moje življenje in vsa radost. Mojim poklanjam svojo ljubezen, pozdravljam naše in se Vam zahvaljujem — Salengro.

S. Salengra ni več. Padel je kot žrtev boja delavstva s fašizmom. Toda s. Salengro ni padel samo kot žrtev za francoski delavski razred, ampak za svetovni proletarijat.

Francoski fašisti bodo dajali račun tudi za ta najnovejši svoj zločin!

Slava s. Salengru!

Zverstvo

Poveljnik obrambe Madrida general Miaja je pokazal inozemskim novinarjem truplo od Marokancev umorjenega vladinega letalca, ki ga je kmalu potem nek nacistični letalec pri svojem poletu nad Madridom vsega iznakaženega vrgel iz aeroplana kot »svarilni vzgled«. O tem barbarstvu piše vse kulturno evropsko časopisje.

Opaza se, da klerofašistični tisk ne omenja niti z besedico strahovito uničevanje katoliških cerkev v Madridu po topništvu in letalih nacističnih generalov.

V Sevilli so Francovi nacionalisti poklali doslej 9000 delavcev.

Diplomatski zbor obsoja zversko ob-streljanje mesta

Diplomatski zbor v Madridu se je sestal na posvet in je v energični noti obsodil kršenje osnovnih načel mednarodnega prava po španskih generalih, ki bombardirajo odprto mesto in mesarijo nedolžno prebivalstvo. Diplomatski zbor obžaluje, da svojemu protestu v sedanjem položaju ne more dati večjega povdarka, kakor da ga objavi vsemu svetu.

„Mohamedanci se bore za zmago križa, črnci za rešitev evropske civilizacije“

Inozemsko časopisje ironizira pisanje fašističnega tiska — ki ne prestando povdarja, da se v Španiji vodi boj za zmago krščanstva nad brezbožtvom in evropske civilizacije nad bolševiškim barbarstvom — ter

Doslej so zmetali Francovi letalci 50 ton bomb na Madrid.

Belgijski socialist padel na bojišču

Urednik dr. Pierre Brachet belgijskega bratskega lista »Le Peuple« je padel na španskem bojišču. Udeleževal se je bojev kot stotnik in je padel pred Madridom, ko je streljal s strojno puško. Brachet je izhajal iz socialistične rodbine, iz katere je izšlo več znanstvenikov.

Franco v Madridu — Franco iz Madrida

Boj za Madrid je pričel general Franco 7. novembra; istega dne so javile nacistične radio-postaje, da je vkorakal na čelu svojih čet v mesto. Pa ni bilo res in veselje pre-zgodno.

Od tedaj je Franco že šestkrat zapovedal naskok na mesto, do 14. novembra brez vidnih uspehov, čeprav goni v napad 25.000 Marokancev in t. t. t. t.

Da podžge upadajoči vojni duh svojih čet, si je izprosil priznanje legalnosti s strani Nemčije in Italije (če bo je kol pomagati).

pristavlja, da je vsekakor nekaj narobe v tem, da se Mohamedanci (Mavri iz Afrike) bore za zmago križa in črnci za zmago evropske civilizacije...

Nemčija in Italija odvrgli krinko nevtralnosti

Ker je pomoč Nemčije in Italije španskim generalom le preveč očitna in v odboru za nevmešavanje ni mogoče še nadalje igrati skrivalnice, sta se obe državi, ki danes — Italija samo po imenu — ne pripadajo več Društvu narodov, odločili priznati vlado generalov kot legalno vlado. P... ..

Nemška pomoč

Nemška vojaška letala, ki so zadnjič zasilno pristala južno od Beograda, so bila namenjena v Španijo, pa so izgubila smer.

Te dni pošlje Nemčija 800 vojakov, najmodernejše opremljenih, v Maroko, odkoder bodo vkrcani za Španijo.

Ljudski glas! Kako naše ljudstvo gleda na dogodke v Španiji

Naročnik našega lista nam piše:

V zadnjem času se je naše katoliško časopisje strastno razpisalo proti vsemu, kar je marksistično usmerjeno. Posebno »Slovenec« bruhaja ogenj in žveplo. Največ se pri tem boji za podeželje, da ne zaide ta »strup« med njegove verne. Kakšen odmev ima ta borba klerikalizma med priprostim ljudstvom priča sledeči resnični dogodek:

Pred dnevi sem se vozil z vlakom na Dolenjsko. V oddelku voza, v katerem sem se vozil, so bili večinoma deželani in mogoče nekaj meščanov. Nisem se zanimal za nje. Kar na enkrat so postali glasni. Prisluhnem in slišim, da politizirajo. Govorili so o razdolžitvi kmeta, o slabih časih itd. Naenkrat pridejo na dogodke v Španiji. Videl sem, da je imel eden izmed njih »Slovenca«, drugi pa »Slov. Narod«. Tisti, ki je imel »S. N.« je začel čitati raz-

na poročila z bojišč. Nato so debatirali. Vendar izdati se niso hoteli s kom simpatizirajo. Nato vprašam enega izmed njih: »S kom pa Vi simpatizirate?« »S tistim, ki se bori za pravico.« je bil njegov odgovor. »Kdo pa je po Vaše tisti?« ga vprašam. »To je pa moja stvar, gospod.« in me je prav nezaupno pogledal z drugimi vred. Ko sem na ta način izvedel, da mi ne bodo povedali za koga so pravzaprav, sem sam izjavil: »Da odkrito povem, jaz želim, da vladine čete zmagajo!« Komaj sem te besede izgovoril, so mi vsi kakor en mož pritrdili: »To želimo tudi mi, gospod!« In veselost je odsevala z njih obrazov. Odkrito povedano, presenečen sem bil. Mislim sem si: to je pravi ljudski glas!

Italija — cesarstvo. V Italiji bodo d... .. la dajo kralju naslov cesar Italije, ker države še ne priznajo aneksije Abesinije.

Iz naših krajev

Maribor

Nameščenci za razširjenje pokojninskega zavarovanja

Minulo sredo se je vršilo v dvorani bivšega kina Apolo sijajno obiskano zborovanje zasebnih nameščencev. Zborovanju je predsedoval tov. Gilčvert, ki je povdaril pomen tega zborovanja za razširjenje pokojninskega zavarovanja zasebnih nameščencev. Nato je govoril s. Petejan, ki je v jedrnatih besedah orisal razvoj bojev, ki so jih vodili zasebni nameščenci za penzijsko zavarovanje z zahtevo, da se to zavarovanje razširi na celo državo, zlasti pa, da bodo podvrženi temu zavarovanju tudi trgovski sodrujci, strojniki itd. Nadalje je poročal o sklepih anket v Beogradu in Zagrebu, na katerih so se nameščenske organizacije zedinile za enotne predloge glede razširitve penzijskega zavarovanja. Glavno poročilo je podal ravnatelj P. Z. g. dr. Vrančič, ki je stvarno orisal dosedanje delovanje P. Z. in stremiljenje, da se pokojninsko zavarova-

nje razširi na vso državo in na vse nameščence. Zlasti je podčrtal, da je potrebno, da se to zavarovanje razširi na ta način, da bodo osnovani v posameznih pokrajinah popolnoma avtonomni penzijski zavodi, pri organiziranju teh zavodov pa je uprava P. Z. v Ljubljani pripravljena nuditi vse svoje bogato znanje. Soglasno je bila nato sprejeta po s. Petejanu predlagana resolucija, ki vsebuje zahteve zasebnih nameščencev v pogledu razširitve pokojninskega zavarovanja in se zavzema tudi za izvedbo starostnega in invalidskega zavarovanja za vse ročne delavce. Vsi govorniki kakor tudi pevski zbor trgovskih sodrujnikov, ki je pod vodstvom pevovodje g. Cibica zapel dve pesmi, so želi dolgotrajno odobravanje. To dobro obiskano zborovanje je bila prava manifestacija organiziranih nameščencev za svoje pravice.

Konferenca o nedostatkih v obmejnem prometu se je vršila te dni v Mariboru.

Vračajo se. Iz Rusije se je vrnil bivši vjetnik I. Strugarnik, doma iz Čiba pri Bački Palanki. Pripovedoval je, da živi še dosti Slovencev v Rusiji.

Pod koroški vlak je šel 19 letni slikar Fr. Šumah. Vlak mu je odrezal obe nogi. Umril je v bolnici.

Zopet roparski umor. V sredo, dne 18. t. m. je neznan storilec v zasedi pričakal 64 letnega pismonoša Ludovika Žunko, ki je nesel denarno vrečo iz poštnega urada na kolodvor v St. Ilju, ga z udarcem smrtno nevarno poškodoval in oropal. Ropar si je prilastil Din 14.000 denarja. Žunko je umrl.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Celje

Za gradnjo palače OUZD v Celju. Dne 5. t. m. se je vršila pri mestnem načelstvu anketa, ki jo je sklicalo ravnateljstvo OUZD in so se je udeležili tudi zastopniki mestnega načelstva in dopisnik Delavske zbornice. Pred pričetkom ankete so si vsi zastopniki ogledali stavbni prostor na Vrazovem trgu poleg elektrarne. Stavbni prostor odstopi mestna občina brezplačno, če se bo za gradnjo pričelo v letu 1937. Pri razgovoru se je ugotovila soglasnost vseh merodajnih faktorjev, da je gradnja moderne poslopja OUZD nujno potrebna. Vsled industrializacije Celja in okolice sedanjih prostorih celjske ekspoziture OUZD ne odgovarjajo. Zato je skrajni čas, da bo poleg drugih krajev sedaj dobilo tudi Celje nove prostore za zdravstveno institucijo delavstva, saj je v območju ekspoziture 15.000 članov. Sedanje stanje je ne- vzdržno. Naj navedemo le en primer, ki upravičeno vzbuja nezadovoljnost članstva pri tv. Westen. Vsled pretesnih prostorov ekspoziture OUZD se je s tv. Westen napravil dogovor, da je tvrdka v svoji zgradbi odstopila eno sobo za ambulatorij, ki služi za vseh 1000 delavcev omenjene tovarne. Za ordinacijo je OUZD določil le enega zdravnika, tako da članstvo sploh ne more izbirati zdravnika. Nastavljeno pomočnico v ambulatoriju pa plačuje g. Westen, kar tudi ni v redu. Radi teh razmer je prišlo pred ambulančno sobo pri Westnu že do razburljivih nastopov obolenih članov in so zaupniki le s težavo mirili ljudi. Z gradnjo nove stavbe bi se režije OUZD res povečale, če pa računamo, da bi si urad prihranil potne stroške za

člane, ki morajo k raznim specialistom itd., kakor tudi dohodek stanovanj, bi obremenitev ne bila več tako visoka. Pridružujemo se mnenju onih, ki zagovarjajo načrt g. inž. Muršiča, za čijega izvedbo bi bilo treba investirati Din 2.850.000. Praksa nas uči, da so se vsi okrnjeni načrti, pri katerih se je hotelo nekaj prištediti, izkazali za zmotne. V imenu vsega članstva pričakujemo, da merodajni faktorji odobre sklep in pospešijo delo za zgradbo poslopja, ki bo v ponos Celja, predvsem pa v prid članstva OUZD.

KINO „METROPOL“, CELJE

21., 22., 23. novembra: Najraskošnejša dunajska opereta VILA LUTK. V glavni vlogi Magda Schneider.

24., 25., 26. novembra: ABECEDA LJUBEZNI. Dunajska komedija. V glavni vlogi Luiza Ulrich, Theo Linggen, Paul Hörbiger.

MATINEJE: V soboto, 21. novembra ob 16. uri, v nedeljo, 22. novembra ob 10:30 in 14 uri največji tehnični film „ZELEZNI DEMONI“.

NAZNANILO OTVORITVE

špecialnega ženskega frizerskega salona „PAVLA“.

Salon je novo in moderno urejen, ter odgovarja sedanjemu času. — Se priporočata

Josip in Pavla MULLER, CELJE, KOVAŠKA ULICA 1.

Naša zborovanja

Predavanje o socialno političnih pravicah delavstva v Ljubljani

Drugo predavanje, na katerem je predaval jako poučno s. dr. Reisman o zakonu o zaščiti delavcev ter navajal zgled iz prakse, je uspelo jako lepo. O pomenu strokovnih organizacij in delavskem tisku je poročal s. Jelen. Predavatelj iz Maribora sta napravila najlepši vtis med delavstvom. — Naročilo se je na tem predavanju 30 sodrugov in sodružic tudi na »Delavsko

Politiko«. — Na prihodnjem predavanju, ki bo najbrže dne 20. decembra, bo s. dr. Reisman predaval še o drugih socialno-političnih zakonih. To predavanje priporočamo že danes vsem organiziranim sodrugom in sodružicam, ker bodo šele na predavanju spoznali našo socialno in delavskovarstveno zakonodajo.

Kamniško delavstvo: Na dan z našimi pravicami

Delavstvo Kamnika in okolice je pred leti doživelo bridko izkušnjo v borbi za zboljšanje položaja. Še danes, po dolgih letih čuti delavstvo te posledice. Kakor marsikje drugod, se tudi v naših podjetjih ne izvajajo zakoni, ki so izdani v obrambo delavstva. Podružnica SMRJ v Kamniku je vsled tega povabila za minulo nedeljo s. dr. Reimana in s. Jelena, da sta tudi pri nas predavala o delavski zakonodaji, organizaciji in delavskem tisku, o teh treh silah, od katerih je odvisna dandanes usoda delavske družine. V dvorani »Kina« je pozdravil navzoče predsednik s. Perpar in pozival sodruge, da se vendarle že tesneje oklenejo svoje obrambne organizacije in pomagajo dvigniti svoj delavski časopis, da bo sposoben braniti proletarijat pred krivicami in pritiskom kapitala. Ves dopoldan so delavci vztrajali na tem predavateljskem tečaju, na katerem so nekateri prvič slišali, kako lepe zakone imamo v Jugoslaviji za delavstvo, a vsled naše nezavednosti večinoma samo na papirju. Že tu se v dveh samih tovarnah različno deli pravica in še celo po zakonu si nismo vsi enaki, ker za

delavstvo v smodnišnici kot državnem podjetju obrtni zakon sploh ne velja, ampak še zastareli predpisi avstrijskega občega državljskega zakona. Delavstvo si samo mora vso to neenakost odpraviti. To pa se da doseči le na ta način, da bo enotno, zavedno in da bo moglo tudi s svojim časopisem tako govoriti vsej javnosti, da bo tudi zaleglo. Začetek je bil že napravljen z utrjenjem strokovne organizacije. V nedeljo smo nadaljevali z razširjenjem časopisa, ker se je priglasilo

40 novih naročnikov »Delavske Politike«. Sedaj bomo nadaljevali s tem, da bomo dali pravega življenja organizaciji, strokovnemu in prosvetnemu delu in ne bomo mirovali, dokler ne bo v vsakem delavskem stanovanju tudi »Delavska Politika«. Volja in tudi korajža je tu, vse drugo pa bo prišlo.

Oba predavatelja sta žela iskreno priznavanje in so h koncu prav vsi želeli, da bi se takšno predavanje v Kamniku čimprej zopet vršilo. Želja po izobrazbi in zlasti poznavanju delavske zakonodaje je splošna. Delavstvo uvideva, da se mora znati samo braniti.

Skrivnost Radiona:

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo in je zato tako blag in izdaten.

Samo

Schichtov **RADION**

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Ljubljana

Kemični institut bodo deložirali iz kletnih prostorov realke, ker imajo že več mesecev ne plačuje nobene najemnine.

Zagorje ob Savi

Klečeplaztvo. »Slovenec« stalno trdi, da Slovenci največ trpimo vsled tega, ker smo premalo samozavestni in klečeplazci. Kako daleč pa sega Slovenčeva samozavest, da moramo biti na svoji zemlji sami gospodarji, pa beremo v njegovem članku z dne 7. novembra pod naslovom »Boljši časi za zagorski rudnik«, v katerem poje slavo ravnatelju zagorskega rudnika in svojim velemožem. K temu klečeplazkemu slavojevu samo to-le: Res je, da ima g. ravnatelj Biskupsky mnogo zaslug na razvoju rudnika v Zagorju. To tudi mi priznamo. Kar se pa tiče zaslug ostalih velemož, pa povemo, kar smo čuli na zadnji razpravi pri TPD: da TPD pri spomladanskih pogajanjih za nabavo premoga državnim železnicam ni dobila niti enega kilograma naročil več, ampak da je nasprotno še zgubila, ker uprava državnih železnic v poletnih mesecih manj naroča! V zagorski rudnik je TPD že pred leti investirala mnogo milijonov dinarjev. Tega bi ne storila, če bi uprava TPD ne vedela, da leže v tem rudniku še ogromne množine prvovrstnega premoga. Ako bi tega ne bilo, bi rudnik ustavila, kljub eventualnim protestom vseh slovenskih velemož v JRZ. Toliko resnici na ljubo!

Trbovlje

Tudi znamenje časa. Kakor poroča »Delavska pravica«, se je vršilo v prostorih krščanskih socialcev predavanje proti marksizmu in proti marksistom. Predaval je mladi kaplan iz farne cerkve sv. Martina v Trbovljah. G. kaplan ve, da delavstvo gara in strada, toda to je v očeh tistih, katerim on služi, manj strašno, kot pa, če je kdo marksističnega prepričanja. Pozna se, da gospod še nima dovolj življenjskih izkušenj. Govori tako, kot da bi ne bilo nobenega bogatega krščanskega človeka, ki bi se na svetu, ker bi sicer ne mogel pripovedovati samo o bogatih marksistih. Dvomimo, če bodo ovčice s to pašo zadovoljne. »Delavske pravice« se pa upravičeno čudimo, da v svojih poročilih trobi v rog, katerega v člankih odklanja. Kazati dve svojstvi naenkrat: tolči in božati na dve strani je res nekaj, kar se zdravemu človeškemu razumu upira.

Kranj

»Jugobruna« še povečava. Tekstilni industriji se godi pri nas še naprej prav dobro, čeprav rastejo iz tal vedno nove tovarne. Pravkar razglašala kranjska tekstilna tovarna »Jugobruna«, da namerava pri svoji tvornici povečati električno centralo in kurilnico ter zgraditi k tiskarni prizidek in novo skladišče. Banska uprava je v to svrhu razpisala za 28. novembra komisijski ogled na licu mesta.

Deputacija brezposelnih pri sreskemu načelniku. Minuli ponedeljek se je zbralo večje število brezposelnih pred sreskim načelstvom. Iz svojih vrst so določili deputacijo, ki se je podala h g. sreskemu načelniku. Deputacija je v imenu vseh brezposelnih g. načelniku naslikala bedni položaj prizadetih in zahtevala nič drugega, kakor zaposlitev. G. načelnik je dejal, naj vsak naslovi na sresko načelstvo pismeno vlogo. — V interesu državnega gospodarstva je, da se vse brezposelne zaposli. Zato je skrajni čas, da oblast zahteva točno izvajanje osemurnega delavnika, katerega so tekstilni podjetniki ponovno pričeli kršiti. S tem bi se brezposelnost zelo omilila. Dokler vlada brezposelnost, bi moralo odpasti vsako glasovanje glede podaljšanja delavnika.

Zavedno delavstvo v Ribnici na Pohorju je priredilo predavanje

o socialni zakonodaji in delavskem tisku preteklo nedeljo, dne 15. t. m. Velika gostilniška soba pri Puhru je bila natlačeno polna poslušalcev, delavcev in kmetov, ki so pazno sledili izvajanjem s. Eržena. Predavanje je vodil s. Uran.

Delavstvo v Ribnici na Poh. je pred tremi leti občutilo trdo pest maščevanja svojih nasprotnikov, ki so mislili, da bodo z enim zamahom uničili organizacijo in zatrli razredno delavsko gibanje. Toda naši delavci so se izkazali kot pravi pohorski granit. Danes stoje složni in trdni v boju za idejo in za svojo eksistenco. Časi najhujšega ponižanja so prešli, delavska zavednost pa žanje nove triumfe.

Predavanje je imelo popolen uspeh. Priglasilo se je 21 novih naročnikov, pa tudi stari so poravnali svoje obveznosti.

Delavstvo v granitolomih v Ribnici na Pohorju je lahko vzgled delavstvu v marsikaterem industrijskem kraju.

Občni zbor podružnice Splošne delavske strokovne zveze se bo vršil v nedeljo, dne 22. novembra dopoldne v prostorih pri V. Puhru.

Koroška Bela

Občinske volitve so pri nas razpisane za 6. decembra t. l. Volilno gibanje je v polnem teku, bilo je tudi precej pogajanj, ki pa menda niso uspela. Tako je pričakovati na Koroški Beli treh list in sicer: socialistično, JRZ in JNS. JRZ se je že izvoljenih županov pridružit še koroškobelskega. Vendar smo prepričani, da bodo naši sodrugi to nakano gladko preprečili in da tudi vsa zavijanja in neresnice, ki jih trosijo nasprotniki po Beli in o Beli, ne bodo nikogar preslepile. Naši sodrugi in vsi belski občani dobro vedo, kaj je napravil bivši občinski odbor za Belo in Javornik in volili bodo vsi soglasno može, ki so že pokazali, kaj znajo in da nekaj znajo, ne pa one, ki so jih sami jeziki, pokazati pa nimajo ne spredaj ne zadaj nič. Naši občani dobro vedo, kako so splahnele v nič vse obljube, ki so jih ljudje okrog »Na mejah« dajali lani in še prej tako z ozirom na spremembe v državi kakor tudi v samoupravni zakonodaji in vedo tudi, koliko je bilo napravljene. Na široka usta pa dandanes nihče nič več ne da.

Radgona

Razsvetlite železniški voz! Na postaji v Ljutomeru priklopijo pri večernem vaku za Radgono, kadar je mnogo potnikov, še en rezervni voz. Potniki pa se pritožujejo, da v tem rezervnem vozu ni razsvetljave, ampak da se morajo v temi voziti iz Ljutomera do Radgone. Protesti ne pomagajo nič, odgovor glasi: »Za to kratko vožnjo se ne izplača nažigati luči.« — Opozorimo železniško direkcijo na ta nedostatek s pripomočki in prosimo odpo- moči. — Potnik.

Če hočete biti DOBRO in poceni oblečeni obiščite

Češki magazin

Maribor, Ulica 10. oktobra
kjer dobite blago po
tovarniških cenah.

Velenje

Pri delu ponesrečil. Pri gradnji strojnih delavnic lesnega podjetja I. Detiček v Pesjem, je prejšnji teden težko ponesrečil rudniški vpokojenec velenjske bratovske skladišnice Mitoni Peter. Padel je z več metrov visokega zidarskega odra in razen tega se mu je vsul gradbeni material na glavo. Sedaj leži

ker ni bil pri bolniški blagajni prijavljen, pri bratovski skladišnici pa tudi nima pravice do zdravljenja za nezgodo, ki se mu je pripetila. Pozivamo inspekcijo dela, obrtno oblast in OUZD, da ukrepejo vse potrebno, da pride ponesrečenec do svojih zakonitih pravic.

Jesenica

Zvočni kino Radio predvaja v soboto in nedeljo ob 8. uri zv. (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilm »Božanska žena« z Martho Eggerth v gl. vlogi. Med dodatki tudi dva zvočna tednika. — Sledi »Dušica Rozamarija«.

VZAJEMNOST

Za objavo prireditev v listu, pri katerih se pobira vstopnina ali pa je iz značajne prireditve razvidno, da gre za veselico, ples, zabavo itd., je treba plačati oglasni davek. Zato v bodoče ne bomo več objavili nobene take prireditve, ako dotičnik, ki želi objavo, ne pošlje obenem Din 7.— v znakah. — Upravništvo.

Ljubljana

Sporočamo ljubiteljem esperanta, ki je jako primeren mednarodni jezik, da se prične tečaj esperanta danes v soboto, dne 21. t. m. ob 7. uri zvečer v mali dvorani delavske zbornice, vhod s Čopove ulice. Priglasite se v tečaj!

Šahovski odsek je imel v sredo svoj prvi večer. Nadejamo se, da bo jako lepo uspeval ter se že letos ob priliki kosal s sodružnimi šahovskimi klubi.

Maribor

Predavanje. V sredo, dne 25. nov. ob 8. uri zv. se bo vršilo v Sodni ul. 9-II. tretje predavanje »Vzajemnosti« v letošnji sezoni. Predava s. Milica Stupanova o nalogah delavske žene v sedanosti. Opozorjamo vse sodruge in sodružice na to predavanje.

Zalog

Odrska predstava. »Vzajemnost« v pripori v nedeljo 22. novembra ob pol 8. uri zvečer pri Cirilu Požarju socialno dramo v šestih slikah. Dramo je spisal tukajšnji član Vzajemnosti s. Kukovica Ludovik, ki jo je posnel iz današnjega delavskega življenja. Zato delavci in delavke, pridite vsi! Vsak agitiraj! Predvsem pa je dolžnost slehernega sodruge, da pri agitaciji pomaga. Družnost! — Odbor.

Delavski pravni svetovalec

Uslužbeni davek (Hrastnik):

Vprašanje: Nekemu delavcu je delodajalec odtegoval uslužbeni davek. Delavec je medtem umrl; ali lahko njegova žena zahteva povračilo plačanega davka?

Odgovor: Po predpisih zakona o neposrednih davkih plačuje uslužbeni davek uslužbenec, delodajalec ga le pobira in nakazuje davčni upravi. Povračila davka od delodajalca zato ni mogoče zahtevati, razen ako je delodajalec odtegnil na račun davka previsok znesek. V tem primeru bodo lahko dediči pokojnega zahtevali povračilo preveč odtegnjenega davka.

Plačevanje pridobnine (Črna pri Prevaljah)

Vprašanje: Imel sem obrt do 20. decembra 1932. Davčna uprava pa sedaj zahteva od mene, da plačam davek od obrti za leto 1934, dasiravno takrat nisem imel več obrti. Ali moram plačati ta davek?

Odgovor: Po zakonitih predpisih prestane obveznost plačevati pridobnino s

Planinske TRIGLAV Jopice
lastni izdelek od Din 60.— naprej
Eksportna hiša „LUNA“
Maribor, samo na Glavnem trgu 24

PASTERIZIRANO MLEKO
in iz njega izdelano maslo, smetana
in drugo, vsaki dan sveže v
„Prvi mariborski mlekarni“
nasproti glavnemu kolodvoru. Do-
stava na dom. — Telefon št. 2181

**MOŠKE HUBERTUS
PLAŠČE po 230 Din**

dobite pri tvrdki
MIRKO FELDIN, manufaktur. trgovina
MARIBOR, Aleksandrova cesta 13 (na vogalu)

Zakaj so bile zavrjene kandidatne liste za volitve v TOI?

V št. 92 »Delavske Politike« z dne 15. novembra smo prinesli popravek, ki ga je nam poslal glavni volilni odbor za volitve v trgovinsko, industrijsko in obrtno zbornico v Ljubljani, kot odgovor na članek v št. 90 našega lista pod naslovom »Zavrtni list za volitve v TOI — radi napake v razpisu volitev«. V dotičnem članku smo izrazili domnevo, da se je v od glavnega odbora objavljenemu razpisu volitev (z dne 3. septembra 1936 »Službeni list« št. 565-72) najbrž vrinila napaka, ker je kot zadnji dan za vlaganje popravljanih kandidatnih list določen 5. november, dočim smo mi na podlagi uredbe (z dne 21. avgusta 1935 »Službeni list« št. 551-81) izračunali, da je ta rok potekel deset dni po zaključenem reklamacijskem postopanju dne 2. novembra.

Popravek glavnega volilnega odbora

V popravku trdi Glavni volilni odbor, da je v razpisu volitev označeni datum 5. november, kot zadnji dan za vlaganje popravljanih kandidatnih list, pravilno označen, v skladu z uredbo in z nekim nam neznanim ministrskim tolmačenjem (mogoče lahko pove glavni volilni odbor v kateri številki »Službenega lista« je bilo to tolmačenje objavljeno?). Dalje pa pravi glavni volilni odbor v svojem popravku, da ni res, da bi mogli predlagatelji liste, ki je bila zavrtna, računati, da imajo v smislu uradnega razpisa volitev za vložitev nove kandidatne liste še čas do 5. novembra, ker je bila vsaka kandidatna lista, ki je bila zavrtna, zavrtna s pristavkom v odločbi, v katerem je volilni odbor označil možnost vložitev nove kandid. liste. Po tem takem je glavni volilni odbor ob zavrtni kakšne liste določil rok za vložitev popravljene liste po svobodnem predvaru, t. j. do 2., 3., 4. ali 5. novembra. V razpisu označeni rok torej ni veljal splošno za vse, ki jim je bila lista zavrtna, ampak samo za tiste, ki jim je glavni volilni odbor to odobril ob zavrtni liste. To je res zanimivo.

koncem onega meseca, ko je podjetje popolnoma in trajno prestalo. Ako torej že od konca leta 1932 nimate več obrti, niste dolžni plačati pridobnine za poznejši čas in se lahko zoper tozadevno rešitev davčne uprave pritožite na finančno direkcijo.

Vzdrževanje sirot (Stara vas)

Vprašanje: Pred 10 leti sem vzel iz usmiljenja k sebi dekle, ki je potem v moji hiši porodilo dva otroka. Otroka sta ostala pri meni, ker mati za nju ne more skrbeti, nezakonski oče pa je izginil neznan kam. Prosil sem pri občini, da bi mi dali podporo za otroka in ko so odklonili, sem se pritožil na sresko načelstvo, ki je občini naložilo, da mora otrokoma dati mesečno podporo, pa se občina kljub temu brani. Kaj naj ukrenem?

Odgovor: Če Vam občina vključ nalogu sreskega načelstva podpore za otroka ne da, napravite ponovno pritožbo zoper upravo občine na sresko načelstvo, ki bo potem občino moralo prisiliti, da podpre oba otroka.

kvaliteto
za slabo vreme

Še enkrat, kaj pravi uredba?

Uredba o volitvi svetnikov, trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic z dne 21. avgusta 1936 (»Služb. list« št. 551-81-1935) pravi:

Čl. 22. odst. 2.: »Kandidatne liste se vložijo pri glavnem volilnem odboru v dveh izvodih najkasneje 10 dni potem, ko poteče rok, do katerega morajo biti reklamacije rešene.« In

Čl. 23. odst. 3 slove: »Namesto zavrtnih kandidatnih list se lahko vložijo v potrdilo nova kandidatna lista, vendar samo, predno poteče desetdnevni rok, določen v drugem odstavku čl. 22.«

Kako je bilo v resnici?

Rok za vlaganje kandidatnih list je bil v razpisu določen počenši s 23. oktobrom in je trajal deset dni, torej do vključno 2. novembra.

Predlagatelji, ki so vložili listo, pa jim je bila zavrtna, bi bili morali v smislu čl. 23 odst. 3 uredbe vložiti popravljeno listo do vključno 2. novembra.

Ker pa je bilo v razpisu volitev (z dne 3. septembra »Službeni list« št. 565-72 razglašeno, da se

namesto zavrtnih kandidatne liste lahko vložijo v potrditev nova kandidatna lista, to pa najkasneje do 5. novembra 1936.«

so se predlagatelji list, katerim je glavni volilni odbor listo zavrtnil, držali tega v uradnem razpisu razglašenega roka.

Po tem takem bi se moralo smatrati za pravilno vložene vse one popravljene kandidatne liste, ki so dosepele glavnemu volilnemu odboru ali pa so bile priporočeno oddane na pošti do vključno 5. novembra.

Glavni volilni odbor je odločil drugače; sam pravi, da je rok za vlaganje popravljanih list v vsakem slučaju poljubno določil. Na podlagi

katerega člena uredbe pritiče glavnemu volilnemu odboru ta pravica?

V mislih imamo konkreten slučaj, ki se je dogodil. Z odločbo z dne 31. oktobra je glavni volilni odbor zavrtnil neko listo s pristavkom, da smejo predlagatelji vložiti novo v smislu zadnjega odstavka čl. 22 (kar je očitna napaka, kajti zadnji odstavek čl. 22 o tem sploh ne govori, pač pa zadnji odstavek čl. 23.) Predlagatelji so dobili listo vrnjeno 2. novembra (ker 1. novembra pošta ne dostavlja) in bi bili še ta dan morali zbrati najmanj 50 novih podpisov in listo odposlati! Mogoče bi bili to tudi storili, ako se ne bi zanašali, da je poslednji rok za vložitev popravljanih list 5. novembra, kot razglašeno. Ko so pa potem listo še pred 5. novembrom zopet vložili, jo je glavni volilni odbor zavrtnil, kot prepozno vloženo.

Zakaj se je v tem primeru glavni volilni odbor skliceval na čl. 23 odst. 3 uredbe (po našem tolmačenju pravilno!), dočim je v drugih primerih podaljšal rok v smislu razpisa do 5. novembra, je nam nerazumljivo.

Naj omenimo samo še to, da je bila v prej omenjenem konkretnem primeru lista zavrtna, ker so bili vsi predlagatelji navedeni z označbo stanovališča, kakor to zahteva uredba, dočim morajo biti glasom predpisanega obrazca volilnega imenika, v volilnem imeniku vpisani s sedežem obratovališča.

Tiskovni sklad

Za tiskovni sklad so darovali: s. Bofar iz Ljubljane Din 10.—; s. Arnold Franc iz Ribnice na Poh. Din 4.—; s. Lichtenegger Franc iz Šoštanja ponovno Din 5.—. Iskrena hvala! Sodruzi posnemajte!

Preklic. Podpisani preklicujem vse žaljivke, katere sem izrekel o g. Humskemu Jožetu in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. Trbovlje, dne 14. novembra 1936. Kastelic Jože.

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremočljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna, dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih
nepremočljivo
sukno izdelujemo po
patentu št. 7644/31.

Vsakdo, kdor je pri nas enkrat kupil je postal naš stalni odjemalec!

TIVAR-HUBERTUSI
iz garantirano nepremočljivega sukna

TIVAR-OBLEKE